

Силабус курсу

Органічне виробництво нішевих культур

Ступінь вищої освіти – магістр

Освітньо-професійна програма «Агрономія»

Рік навчання: 1, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

Доктор с.-г. наук, професор Антін ШУВАР

Контактна інформація

Kaf_abt@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Мета викладання дисципліни «Органічне виробництво нішевих культур» полягає у формуванні в магістрів спеціальних і фахових компетентностей та програмних результатів навчання з основних положень означеної дисципліни, оволодінні знаннями про різноманітність використання, поширення та потенціалом урожайності нішевих культур, їх еколого-біологічними особливостями, технологіями вирощування на органічній основі у різних ґрунтово-кліматичних умовах України, вимогами державного стандарту щодо якості рослинницької продукції, шляхами її поліпшення та заходами щодо зменшення до мінімуму втрат врожаю при вирощуванні, збиранні, транспортуванні, післязбиральній обробці та зберіганні.

Структура курсу

Години (лек. / пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/0	1. Особливості органічної системи землеробства	Знати принципи органічного сільського господарства. Загальні вимоги до галузі органічного рослинництва. Розроблення і адаптація нових технологій із урахуванням довготривалості їх соціального і екологічного ефекту	Поточне опитування
4/0	6. Правові аспекти розвитку органічного сільського	Освоїти правове забезпечення органічного сільського господарства в Україні. Організаційні аспекти ведення органічного сільського господарства у країнах ЄС. Правове регулювання органічного сільського господарства в країнах ЄС	

	господарства в Україні та ЄС.		Поточне опитування
2/0	3. Органічні екосистеми.	Розуміти властивості екосистем. Мати уявлення про охорону ґрунтів і водних ресурсів. Генетично модифіковані організми у сільському господарстві	
4/0	4. Використання біотехнологій в органічному агровиробництві	Ознайомитися із біотехнологіями у сільськогосподарському виробництві. Розуміти клітинну та генну інженерію. Освоїти способи утилізації відходів рослинництва за допомогою методів біотехнології Поточне опитування	
2/0	5. Моніторинг навколишнього середовища та його використання під час розробки органічних систем	Знати методологію моніторингу агроєкосистем. Наукові і організаційні засади функціонування ґрунтового моніторингу. Критерії оцінювання і види ґрунтового екологічного моніторингу	
2/0	6. Органічні технології.	Освоїти основні напрямки альтернативного землеробства у світі. Мати уявлення про органічну та екологічну систему. Органобіологічне землеробство. Знати теоретичні основи біодинамічної системи	
	7. Технологічні особливості ведення органічного господарювання	Знати особливості органічного рослинництва. Добрива і засоби поліпшення ґрунту. Застосування макро- та мікродобрив. Застосування азотфіксуючих та фосформобілізуючих бактерій. Засоби захисту рослин. Засоби боротьби із шкідниками і збудниками хвороб. Біопестициди, біодобрива і натуральні стимулятори росту	Поточне опитування
2/2	8. Особливості технологій вирощування зернових культур в органічному землеробстві	Освоїти правила виробництва органічної продукції рослинництва у технологіях вирощування зернових культур. Використання бобових і не бобових попередників. Технології застосування сидерації за вирощування нішевих зернових культур. Особливості технології вирощування ранніх ярих зернових культур в органічному землеробстві. Особливості вирощування круп'яних культур в органічному землеробстві	

4/4	9. Технологія вирощування зернобобових та олійних культур в органічному землеробстві	Знати особливості вирощування гороху за органічної технології. Вирощування олійних культур за органічною технологією.	Поточне опитування
2/2	10. Технологія вирощування картоплі за органічного виробництва	Мати уявлення про сучасний ринок картоплі в Україні і світі. Знати біологічну та екологічну характеристику картоплі. Місце в сівозміні. Кращі попередники, підбір сортів, підготовку і садіння бульб. Захист від хвороб та шкідників. Збирання та зберігання врожаю	Поточне опитування
2/2	11. Вирощування лікарської рослинної сировини із застосуванням органічного виробництва	Ознайомитися із ринком лікарської рослинної сировини. Мати уявлення про агротехнологічні вимоги до вирощування лікарської рослинної сировини. Знати технологію вирощування лікарських рослин.	Поточне опитування
2/2	12. Технологія вирощування овочів за органічного виробництва	Освоїти технологію вирощування льону олійного в органічному землеробстві. Вирощування гірчиці білої	Поточне опитування
2/0	13. Технологія вирощування плодів за органічного виробництва	Ознайомитися із сучасним ринком фруктові продукції в Україні і світі. Біологічна та екологічна характеристика багаторічних плодових культур. Особливості органічного виробництва	Поточне опитування
2/0	14. Технологія вирощування ягід за органічного виробництва	Ознайомитися із сучасним ринком ягідної продукції в Україні і світі. Біологічна та екологічна характеристика ягідних культур. Особливості органічного виробництва.	Поточне опитування
2/2	15. Стандарти виробництва, переробки, маркування та збуту органічної продукції	Мати уявлення про ринок органічного агровиробництва. Розуміти сферу застосування стандартів. Маркування органічної продукції. Знати систему контролю та сертифікації. Стандарти органічного виробництв	Поточне опитування

Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Волкогон В.В. Біологічні аспекти адаптивних систем землеробства. Адаптивні системи землеробства і сучасних агротехнологій – основа раціонального землекористування, збереження і відтворення родючості ґрунтів. К.: ВП «Едельвейс», 2023. С. 95–107.
2. Гаврилов С.О., Блажевич Л.Ю., Мартинюк Н.І. Фітоценотична стійкість змішаних посівів як елемента органічного землеробства. Органічне виробництво і продовольча безпека. Житомир: Полісся, 2013. С. 377–380.
3. Гриник І.В., Кондратенко П.В. Наукові системи організації вирощування продукції органічного садівництва. Вісн. аграр. науки. 2014. № 10. С.17-21.
4. Гудзь В.П. Адаптивні системи землеробства: підручник [В.П. Гудзь, І.Д. Примак та ін.]. К.: Центр учбової літератури, 2017. 334 с.
5. Дегодюк Е.Г., Проненко М.М., Гуральчук С.З. Адаптація органічного землеробства до ґрунтово-кліматичних умов України. Поєднання науки, освіти, практичного виробництва і реалізації якісної органічної продукції (Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 26 червня 2023 р. Київ – Іллінці). К.: ФОП «А.І. Каштелянов», 2023. С. 31–38.
6. Довідник стандартів ЄС щодо регулювання органічного виробництва та маркування органічних продуктів. Книга 3. Львів: Видав.компанія «APC», 2023. 272 с.
7. Іванишин В.В., Роїк М.В., Шувар І.А., Центилю Л.В., Сендецький В.М., Бунчак О.М., Колісник Н.М. та ін. Біологізація землеробства в Україні: реалії та перспективи. Науково-виробниче видання. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2016. 284с.
8. Клітна М.Р., Брижань І.А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2525>
9. Кобець М.І. Органічне землеробство в контексті сталого розвитку. Проект аграрна політика для людського розвитку. URL: http://www.undp.org.ua/agro/pub/ua/P2004_01_051_04.pdf
10. Концепція розвитку органічного землеробства в Україні до 2025 року / [О.І. Шкуратов, О.І. Дребот, В.А. Чудовська та ін.]. К.: ТОВ «Екоінвестком», 2014. 16 с.
11. Культура сидерації. Наукові основи ефективного застосування зелених добрив у господарствах різних форм власності / за ред. В.Ф. Камінського, Е.Г. Дегодюка, С.Е. Дегодюк, О.А. Літвінова та ін. К.: Аграр. наука, 2023. 80 с.
12. Наукові основи виробництва органічної продукції в Україні: монографія / за ред. д-ра с.-г. наук, проф., акад. НААН Я.М. Гадзала, д-ра с.-г. наук, проф., чл.-кор. НААН В.Ф. Камінського. К.: Аграрна наука, 2021. 592 с.
13. Сидерація в технологіях сучасного землеробства: науково-виробниче видання (монографія) / [Шувар І.А., Роїк М.В., Іванишин В.В., Сендецький В.М., Центилю Л.В. та ін.]; за заг. ред. І.А. Шуvara, М.В. Роїка. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2016. 182с.
14. Томашевська О.А. Органічне виробництво в світі: реалії та перспективи. Інноваційна економіка. 2023. № 6. С. 161-164.

15. Шувар І.А., Бунчак О.М., Сендецький В.М., Тимофійчук О.Б., Гнидюк В.С., Центилю Л.В., Бахмат О.М., Колісник Н.М., Тимофійчук Б.В., Лозова О.В. Виробництво і використання органічних добрив: монографія. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2015. 596с.

Інформаційні ресурси

16. Закон України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини» URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/425-18>.
17. Закон України «Про карантин рослин» № 674 – ІV від 3 квітня 2023 року. Інформаційні ресурси
26. Український біологічний сайт. URL: <http://www.biology.org.ua/>
27. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
28. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
29. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
30. Органік в Україні / Федерація органічного руху України. URL: <http://organic.com.ua/>.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20% Поточне опитування	20% Модульний контроль	5% Тренінг	15% Самостійна робота	40% Екзамен
Оцінювання здійснюється шляхом усного опитування, не рідше як один раз на два заняття. Оцінка визначається, як середнє арифметичне з отриманих оцінок за другий змістовий модуль.	Виконання модульного завдання, яке складається з однієї задачі та десяти тестових завдань за змістом навчального модуля.	Оцінка за виконання завдання (презентація)	Оцінка за написання рефератів	1. Відповідь на два теоретичних запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку максимально 80 балів. 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали – максимально 20 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)